

Inderøy kommune

Vår dato
21.09.2016
Saksbehandler
Rita Dahl Staberg,

Vår referanse
2015/1693-3
Deres referanse

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Innspill til ny stortingsmelding om bærekraftige byer og sterke distrikter

Vedlagt oversendes innspill til ny stortingsmelding om bærekraftige byer og sterke distrikter.

Med hilsen

Rita Dahl Staberg
Utvalgssekretær

Dette brevet er godkjent elektronisk og kan derfor sendes uten underskrift.

Inderøy kommune

Arkivsak. Nr.:
2015/1693-2
Saksbehandler:
Ida Stuberg

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato

Innspill til ny stortingsmelding om bærekraftige byer og sterke distrikter

Ordførers forslag til vedtak

Vurderingen oversendes som Inderøy kommunes innspill til ny stortingsmelding

Behandling i Formannskapet - 07.09.2016

Avstemming

Ordførers forslag enstemmig vedtatt

Vedtak i Formannskapet - 07.09.2016

Vurderingen oversendes som Inderøy kommunes innspill til ny stortingsmelding

Bakgrunn

Tidlig i 2017 vil Kommunal og moderniseringsminister Jan Tore Sanner legge frem en melding for Stortinget om politikk for bærekraftige byer og sterke distrikter. Arbeidet med stortingsmeldingen skjer gjennom en åpen prosess med dialog og diskusjoner underveis. Det er gjennomført 7 innspillmøter rundt om i landet i tidsrommet høst 2015- vår 2016, og i tillegg er åpnet eget nettsted kalt byerogdistrikter.no med bakgrunnsinformasjon og oversikt over innspill mm. Siste frist for innspill er 30.09.2016.

Som det framgår av diskusjonsnotatet som er utarbeidet til bruk i innspillsfasen, er bakgrunnen for meldingen at:

Norge er et langstrakt land i Europas periferi, med levedyktige byer, tettsteder og spredtbygde områder i alle landsdeler. Takket være et gunstig ressursgrunnlag og et fordelaktig bytteforhold i handelen med utlandet, har vi hatt en lang periode med god økonomisk utvikling. Dette har gitt seg utslag i lav arbeidsløshet og vekst i verdiskapingen i alle regioner, og en god regional balanse.

Innvandring har gitt sterk befolkningsvekst i byer og byområder og bidratt positivt til befolkningsutviklingen i distriktene. Store deler av landet har dessuten en ung befolkning i europeisk sammenheng, og dermed også høye fødselstall. Dette gjelder spesielt i de større byene.

Arbeidsinnvandringen har gitt en økende arbeidsfør befolkning, ikke minst i de små og mellomstore byene.

Den demografiske sammensetningen er i endring og en større andel av befolkningen er i øvre aldersklasser. Det blir færre yrkesaktive for hver pensjonist. Veksten i andel eldre vil ha stor betydning framover. Relativt sett får den størst betydning i distriktene. Behovet for helse- og omsorgstjenester i kommunene vil øke, og det vil bli tøffere konkurranse om den kompetente arbeidskraften. Større kommuner er nødvendig for å skape sterkere fagmiljøer og sikre innbyggerne likeverdige og gode tjenester i årene som kommer.

Nesten 90 % av befolkningen bor i store, mellomstore eller små byregioner. Med unntak av de fire største er norske byområder små i internasjonal sammenheng. De er i tillegg stort sett plassert langt fra hverandre og har lav tetthet både når det gjelder antall innbyggere og antall arbeidsplasser.

Hvordan byene og byregionene fungerer, har betydning både for den økonomiske, sosiale og miljømessige utviklingen. De spredtbygde områdene har ressurser av stor betydning for landets økonomi. Lokal og regional planlegging er derfor viktig for en fremtidig bærekraftig utvikling i hele landet. Vi må skape gode transportløsninger, konkurransedyktige forutsetninger for næringsutvikling, attraktive bomiljøer, et godt tjenestetilbud og samtidig sikre at viktige verdier og hensyn ivaretas.

En bærekraftig utvikling krever at byene og distriktene ses i sammenheng. Utfordringen er å styrke den økonomiske utviklingen, levekårene og attraktiviteten for innbyggere, næringsdrivende og besøkende, samtidig som klimagassutslippene og arealforbruket reduseres.

Tidligere har Norge vært gjennom flere vellykkede omstillinger. I dag kan vi se nye utfordringer i næringslivet blant annet som følge av redusert oljepris. Omstillingen skaper også muligheter for å fremskynde det grønne skiftet, og overgang til lavutslippssamfunnet. Samtidig pågår en rekke strukturendringer i offentlig sektor for å trygge viktige velferdstjenester for fremtiden. Men omstilling er også krevende for alle som blir berørt. Utfordringene er forskjellige i de ulike delene av landet. Dette reiser spørsmål om hvordan vi skal leve og hvor vi skal bo, og hvordan landet skal styrke konkurransekraften og dermed legge til rette for nye næringer og arbeidsplasser.

Det er spesielt bedt om innspill til fire hovedområder med tilhørende spørsmål:

- Vekstkraftige bo- og arbeidsmarkeder
- Distriktpolitikk under nye forutsetninger
- Samordnede løsninger og attraktive bymiljø
- Utfordringer i hovedstadsregionen

Det er ikke svart eksplisitt på de enkelte spørsmålene som er reist i vurderingen, men gjort en oppsummering av forhold som ordfører mener det er grunn til å trekke fram spesielt.

Vurdering

Inderøy kommune mener det er positivt at regjeringen setter fokus på utvikling av hele landet, og vil benytte anledningen til å komme med noen innspill til arbeidet som pågår med meldingen. Av de fire hovedområdene det er bedt om innspill på, vil det være mest nærliggende å kommentere på «Vekstkraftige bo- og arbeidsmarkeder» og «Distriktpolitikk under nye forutsetninger».

Vekstkraftige bo- og arbeidsmarkeder

Som det blir beskrevet i diskusjonsnotatet er det en selvfølge at det må være arbeidsplasser for at vi skal kunne opprettholde og videreutvikle gode tilbud rundt om i hele landet. Det er trukket fram mange ganger, men går ikke av moten; «alt henger sammen med alt». Dette skal bli en melding som legges fram av kommunal- og moderniseringsdepartementet, men det som berører dette departementet henger tett sammen med det flere andre departementer har ansvar for og som en må skjele til.

Landbrukspolitikk og distriktpolitikk henger sammen i et finstemt samspill. Landbruket er hjørnesteinsbedrift i mange lokalsamfunn, og koblingene til reiselivsnæringa er også åpenbar. Det tradisjonelle landbruket med beitedyr er av svært stor betydning for kulturlandskapspleien, som er en vesentlig del av reiselivsproduktet vi kan by på rundt om i Norge. I tillegg opplever vi en stadig økende etterspørsel etter lokalmat, og mange dyktige aktører har satset og utviklet fantastiske opplevelser med mat i reiselivssammenheng.

Reiselivet i Norge omsetter for nesten 70 mrd. kroner og sysselsetter rundt 140 000 mennesker og er med andre ord en betydelig næring som har store potensialer for videre vekst. Dette betinger at det i stort føres en god landbruks- og distriktpolitikk, som gjør det mulig å ha gode liv i hele landet (bl.a tjenestetilbud der folk bor), samt at profilering av Norge som destinasjon prioriteres og styrkes (dette er arbeid som krever langsiktighet).

Bioøkonomi har sammen med *grønt skifte og bærekraftig utvikling* vært begrep som har preget det offentlige ordskiftet de siste par årene. Distriktene med de store naturrikdommene er avgjørende for bioøkonomien ettersom primærnæringenes råvare vil danne utgangspunkt for flere produkter enn i dag i en bioøkonomisk tenkning og handling. Vi er prisgitt fantastiske naturressurser som vi gjennom generasjoner har forvaltet, og stadig skal forvalte på en god måte. Det er store utfordringer knyttet til videre utvikling innenfor dette området, samtidig som at det er lite tilgjengelig kapital. Dette vil redusere muligheten til å få på plass prosjekter som kunne ledet over i nye satsninger og investeringer. Egne tilskuddsordninger/investeringsmidler som stimulerer til nye satsninger innenfor bruk av biomasse ville være et egnet tiltak.

Naturressursene befinner seg der de er. Det betyr at det må være menneskelige ressurser nært disse naturressursene som kan omsette dem til mat, energi og andre produkter. I et langstrakt og ressursrikt land som Norge er det viktig at vi har bosetting i hele landet, nettopp for å forvalte disse. For at folk skal kunne omsette disse naturressursene må vi ha levende lokalsamfunn, der folk både har interessante arbeidsoppgaver, gode tjenester og en meningsfylt fritid. Vi trenger gode samfunn der folk føler seg trygge. Det er også avgjørende at folk har mulighet til å medvirke, og påvirke i politiske prosesser – lokaldemokrati.

Ut fra et ønske om en vridning over til bioøkonomi er det naturlig at vi i enda større grad enn tidligere verdsetter og prioriterer den forvaltningen av naturressurser som skjer rundt i hele landet. Det er åpenbart at dersom bedrifter innen jordbruk, skogbruk og marin sektor får bedre lønnsomhet, og bedre vilkår for å utnytte sitt potensiale, vil det være et stort bidrag til bioøkonomien. Helhetlig og bærekraftig utnyttelse av råvaren vil øke verdiskapingen av eksisterende bedrifter og skape grunnlag for nye.

Oppsummert mener Inderøy kommune at de beskrevne forutsetningene må være på plass og satses på som bærebjelke, og at det må arbeides nærmere med økonomiske virkemidler i forhold til nye satsinger.

Som det også henvises til i diskusjonsnotatet er produktivitetskommissjonen opptatt av *at Norge som en liten, åpen økonomi må utnytte den internasjonale teknologiutviklingen, og at det må legges større vekt på forutsetninger for å ta i bruk teknologiske nyvinninger. Det krever rammebetingelser som stimulerer til kompetanseutvikling og omstillingsevne i arbeidsmarkedet. God kobling mellom høyere utdanning, forskning og næringsliv vil bidra til dette.*

Inderøy kommune er enig i dette, samtidig som koblingen høyere utdanning, næringsliv, forskning og offentlig forvaltning også vil være viktig inn i ny tid. Med tanke på demografisk utvikling, og at det blir færre yrkesaktive bak hver pensjonist, så vil utvikling av teknologi i tett samhandling med det offentlige være vesentlig for at vi skal opprettholde og videreutvikle gode tjenestetilbud rundt om i landet innenfor helse- og omsorgsområdet. Det kan også gjelde andre områder. Når det gjelder andre næringer og vekst i arbeidsplasser er det viktig å legge til rette for intraprenørskap, utvikling og vekst i eksisterende næringer – gjennom og i enda større grad stille utviklingsmidler til disposisjon for eksisterende næringsliv.

Med tanke på boligpolitikk mener vi fra Inderøy kommunes side at det stadig er mye å gå på i forhold til differensiering av bygging i 100-metersbeltet. Inderøy er en distriktskommune med 18 mil strandlinje, og det er tilnærmet like vanskelig å få til utbyggingsprosjekter i avgrensede områder innenfor 100-metersbeltet her som i mer sentrale pressområdet. Dette mener vi regjering og storting må gjøre noe med. Det er et fortrinn for oss som distriktskommune at vi er prisgitt en lang og flott strandlinje, men vi får ikke anledning til å nytte dette fortrinnet.

Distriktpolitikk under nye forutsetninger

Inderøy kommune mener at en sentral faktor for å lykkes med flere av de spørsmålene som stilles under kapitlet "Distriktpolitikk under nye forutsetninger" knytter seg til infrastruktur. Det må til et skikkelig løft på både bredbånd og vei (E6 og øvrig stamveinett som kobler regioner og landsdeler bedre sammen).

Nkom sendte i fjor på høring en rapport om bredbånd. I den ble det henvist til at kommersiell utbygging alene ikke vil sikre at tjenestene blir tilgjengelig og rimelig for alle dem som ikke har tilgang på grunnleggende bredbånd i dag. Der det er grunnlag for slik utbygging og levering er det overveiende sannsynlig at det allerede har skjedd. Derfor mener vi at det vil være riktig å beslutte at grunnleggende bredbånd bør inngå i de leveringspliktige tjenestene, samt at det må avsettes tilstrekkelig med ressurser for slik utbygging.

Det er etter Inderøy kommunes vurdering flere grunner til at dette er viktig. Vi mener at man skal ha mest mulig like tilbud/tjenester uavhengig av hvor en bor i landet. Dernest står hensynet til verdiskaping i både offentlig og privat sektor sentralt. Stadig flere tjenester og løsninger leveres digitalt, og det er helt nødvendig med tilfredsstillende bredbånd for å kunne nytte det som allerede i dag tilbys, men det har selvfølgelig også stor betydning for tiden framover. Mulighetene for å etablere og videreutvikle bedrifter og nytte de potensialene som vårt langstrakte land byr på henger tett sammen med mulighetene for «å være på nett». Også er det åpenbart en vesentlig bolyst faktor.

Inderøy kommune liker regjeringens formulering i Sundvollen-plattformen godt; «Regjeringen vil sikre tilgang til høyhastighetsbredbånd i hele landet, med mål om hastighet på 100 Mbps». En realisering av dette vil være framtidsretta og skikkelig god distriktpolitikk, som vil ha mye og si for næringslivet.

Konklusjon

Vurderingen oversendes som Inderøy kommunes innspill til ny stortingsmelding

Vedlegg:

Link til diskusjonsnotat:

http://nettsteder.regjeringen.no/byerogdistrikter/files/2015/08/KMD_Diskusjonsnotat_web.pdf